

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

<p>Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.</p> <p>Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban ingyen.</p> <p>Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal:</p> <p>BUDAPEST,</p> <p>Királyi Pál-utca 13. szám. (Szent-István-Társulat).</p>	<p>A hirdetések árszabálya:</p> <p>A pályázati hirdetéseknel minden egyes szövegrészt, minden közlés után 3 kr. (6 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknel egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrészt 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.</p> <p>A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz</p>
---	--	--

A történelem tanítása és a faji önérték nevelése a népiskolában.

Történelem az élet tanítója, mondja a Bölcs. Magyar fajunk viszontagságos multja tele van szingazdag mozzanatokkal és világra szóló eseményekkel, amelyek a magyar névnek a művelt világ kontinensén hervadhatlan s el nem muló dicsőséget szereztek. Tagadhatatlan, hogy érdemeink is vannak, mert a nyugati civilizáczióknak és keresztény műveltségnek mi adtuk meg azt a hatalmas lendületet, melynek erejével nyugat világának kulturája mai állapotára emelkedhetett. Meg lehetünk tehát győződve arról, hogy a művelt nemzetek között kiváltságos helyet foglaltunk el már akkor is, amidőn szent István királylyal államiságunkat megalapítottuk, mert meg tudtuk érteni a kor intő szavát, a haladó korszellemnek a pogány műveltségre ható döntő befolyását és azokat a szent igeket, amiket az első magyar apostol — Szt. István — ki a magyar keresztény egyháznak lánglelkű megteremtőjévé lett, ajakáról hallottunk. Sok viharos század vonult el a magyar feje fölött, sok próbáltatásnak vala kitéve vallása, de azért — Isten segedelmével — férfiasan meg tudott küzdeni a viharokkal s a megsemmisülés veszélyeivel fenyegető ádáz törekvések ellenében Sion hegyeként állott. Dicső nagy napokat látott a magyar, habár néha-néha vészterhes felhők kóvályogtak mosolygó kék egén és mindig összetartó volt, valahányszor a haza, a vallás érdekei veszélyben forogtak. Ma már a régi dicsőségnek csak foszlányai vannak meg, mert a nemzet, hazasíj és fajszeregete nem lánzol oly magasan, lelkesedése lanyha, formaszerű, de nem meggyőző, mit különösen pörnépünknel észlelhetünk. Hogy egy része vallástalanná is lett, amiben legtöbb része van a mai nevelési rendszernek — azt mondanom is fölösleges. Tehát arra a lejtőre lépünk lassankint, a mely idővel az anarchia

pokoli chaoszába kerget bennünket. Természetes is, mert vallásosság és hazaszeretet nélkül a legerősebb államnak is romba kell dőlnie.

A mi magyar népünk — sajnos de ugyan — egyéniségében, elvszilárdságában korántsem hasonló őseihez s nagy részének vallásos ihlettsége is csak tettetés, alakoskodás pedig a nehéz munkával foglalkozó föld népének különösen szüksége van az Isten kegyelmére. Az Ő megszentelő malasztja nélkül hű és meddő erőlködés az ember minden nemesebb értelemben vett cselekedete.

Rég veri már a magyar a Teremtő; de én azt tartom, hogy az isteni csapások most veték igazán kezdetöket. Hiszen a magyarság nagyobb része elvi álláspontot lelkesedésében nem foglal el, meggyőződését nem akarja követni; Judásként eladja Istenét a maga anyagi kárára, erkölcsi romlására. Az aranyborjú imádoi közé szegődött s a korcsmák bűzhödt levegőjében az ál-liberalismus pogány istenségének áldoz. Eladja testét-lelkét hitvány politurákért, nemhogy érvényesülni kívánna a maga erejében, fönségében.

A magyar nép többségének alkotmányos érzéke is tompuló félben van tehát. Szent István dicső országának nagy eseményekben gazdag tradicziókkal ékeskedő magyar népe lethargiába süllyedt, nem tud s nem akar — szándéka sincs — urrá lenni a maga otthonában. Balsorsa most akarja végképen utolérni ezt a népet, hogy egy csapással kiölje belőle vallásos érzését, nemzeti és faji önértékét. Nem látja, hogy háza fölött tüzcsóvák lebegnek; hogy ezredéves alkotását a megsemmisülés veszélye fenyegeti.

Hová lettek tehát a nemzet magasatos erényei, a lángoló lelkesedés, amelyek romlatlan szívet hevítették s hová tüntenek a magyar faj összetartozási erői: a vallási és nemzeti-ségi összekötő kapcsok, amelyek őt nagy és nehéz napokban szilárdan egységessé tevék? Hanyatló félben van a nemzet csillaga és igaz

Szemereként az az axioma: nem boldog a magyar!

Azt mondják, hogy poliglott állam vagyunk, hogy tetőpontján állunk államiságunk erősségének. Tekintsünk csak a Potemkinfalvak külszai mögé s azonnal szemünkbe ötlük a rideg való: anyagi és erkölcsi romlásunk. Merőben túlzott tehát az az alítás, hogy a mi haladásunk egy karakterizált szerves egészben leledzik, mert a vak is látja, hogy lassan-lassan az erkölcsi tönk szélere jutunk. Hát még a közérzületről mit szóljak?! De nem festem tovább sötét szinezetű képemet, hanem a dolog érdemére térek.

Közleményem czime után itélve, a t. olvasó talán abban a hiszemben él, hogy én ezuttal egy módszeres értekezést kívánok tartani. Bocsánat, de én azt tartom, hogy mi mindnyájan tisztában vagyunk az egyes tantárgyak módszerével, miért is ez alkalommal arra töreksem, t. kartársaim becses figyelmét felhívni, hogy a történelem extenzív módszere mellett meg kiválóan arra törekedjenek, hogy a nemzeti közérzetet fejlesztésével a faji önértzet is jelesen nevelve legyen. Történelmi eseményeinket vonzó alakban méltassuk növendékeink előtt s keltsük fel lelkökben a hazaszeretet érzése mellett a faji önértzetet is, amelyet erőteljesen, elenyészhetlenül kidomborítani lelkes kötelességünké váljunk. Ne legyünk sablonszerűek, de lánglelkű apostolai a nemzet gyermekeinek: mezkent folyjunk ajkainkról nemzetünk dicsőítése, hogy a gyermek fogékony lelke amint a vallásosság érző csirait, úgy fogadja magába a nemzeti közérzést és a fajszeretet boldogító érzetét.

A történelem tanítása kapcsán az ország alkotmányának fejlődési rendszerével is behatóan, meggyőzően foglalkozunk és különös tekintettel legyünk arra, hogy a növendék a jelenlegi alkotmányos törvények, de különösen a polgári jogok és kötelességek alapos ismeretébe bevezetessék. Az ismétlő iskolákban igen szép és tag tér nyílik arra nézve, hogy részben olvasmány kezelés, részben pedig vonzó, lelkes történelmi elbeszéléseket és alkotmánytani kisebb, de lényegesebb — polgári jogokat ismertető — értekezéseket tartsunk.

Tapasztalásból tudom, hogy némely kartárs valamint a vallás-erkölcsi neveléssel, úgy a történelem intenzívebb tanításával sem törődik s így akárhány helyen megesisik, hogy a népnek értelmesebbjei sincsenek tisztában fontosabb történelmi dolgainkkal. Azt talán mondanom sem kell, hogy az olyan kartárs megbocsáthatlan, hazaárulással határos hibát követ el, mely eredményeiben igen káros következményekkel jár.

Gondot kell fordítani arra is, hogy a nép gyermekei a magyar költőkkel megismerkedjenek s egyes hazafias irányú költemények, melyeket a serdültebbekkel beemlégtetünk, méltas

ával örökítsük meg az illető költő nevet és egyéniséget, hogy a gyermek érett ember korában is tudjon róla beszélni. Szóval a költői termékek ismertetése alapján a magyar költőket érdemlegesen méltassuk. Ismerek magyar községeket, ahol bármennyi embert kérdeztem meg erről vagy amarról a költő-emerről, a magyar költők legnagyobbikát — a katolikus Vörösmarty Mihályt sem ismerik. Pedig a »Szózat«-ot minden magyar ember énekli.

Ezek után tehát csak arra kérem a hitvallásos iskolákban működő kartársaimat, hogy a vallásos érzelmek fejlesztése és apolása mellett iparkodjunk a történelem és alkotmánytan tanítása alapján a nemzeti közérzetet és faji önértzetet kiválóan apolni és nemesíteni, amit kivihetünk a kath. olvasóegyletekbe is és akkor igazán leendő a koszorus költőnek, hogy a mi testületünk lesz második Arpádja az országnak. Isten velünk!

Eötvös Mihály.

Miképp nyerheti meg a tanító legsikeresebben a családot az iskola törekvését támogató munkatársul?

A nevelés a bölcsőnél kezdődik. Az emberi élet első korszaka a szerető édes anya körében, a gondatlan gyermekévek a család kebelében folynak le. Az első nevelés joga tehát az anyát, a családot illeti és ez az első nevelés lesz alapja a későbbi nevelésnek.

A nevelés nagy munkájának végzésére az édes anya, a család egymaga nem elégséges, ezeknek segítségére jön az iskola. Az első nevelés után ez veszi át a gyermeket, hogy rendszeres, fokozatos nevelésben részesítse.

A család átadja feltett kincsét az iskolának, melynek vezérő szelleme a tanító. A család a tanítóban olyan egyént ismer és szeret ismerni, ki felfogja magasztos hivatását, átérzi azt, lelkesül azért, szereti a család hinni a tanítóról, hogy a reá bízott legdrágább kincsnek lelki és testi érdekét könnyelműen veszélyeztetni nem fogja.

S ha már most a család megbízza a tanítóban és nyugodt lelkiismerettel bizza reá gyermekét, igazán szerencsétlen állapot, sőt bűn volna, ha a tanító megbízójától, a családtól elszigetelné magát s nem fogadná el azt törekvéseinek sikeréhez segítőtársul.

A megbízott tanító és megbízó szülők között állandó közlekedő útnak kell lenni.

Vétkezik hát a tanító, ha az iskolát és családot összekötő utat elrontja, vagy ha a hiányzó összekötő utat felépíteni nem igyekszik.

Az iskolai nevelés a családi nevelésnek folytatása. Hogyan volna sikeres az iskolai nevelés, ha az a családi neveléstől teljesen elkülönítettnek, vagy mi még rosszabb, ha az iskolai nevelés eredményét a családi nevelés veszélyeztetné?

Ne engedjük a család által lerontani azt,

a mit az iskola épít, hanem nehéz munkánkhoz igyekezzünk a családot támogató munkatársul megnyerni.

Eziránti igyekezetünket siker koronázza, ha

1. a tanító hivatásának magaslatára emelkedik *a)* képzettsége, *b)* szorgalma és *c)* példás viselkedése által;

2. a tanító a szülőkkel érintkezik, de *a)* az érintkezések alkalmával körültekintő, óvatos, *b)* reá szoktatja a szülőket az iskola látogatására s bennok az iskola iránt érdeklődést ébreszt.

1. Emelkedjek a tanító hivatásának magaslatára:

a) képzettsége által.

Hogy a tanító hivatalának becsülést szerezhessen, nagyon sok mindennel kell bírnia, mely kívánalmak egyikének sem szabad a tanítóból hiányzani. E kívánalmak egyike a szakképzettség.

Hogy a tanító másoknak adhasson, kell hogy magának is legyen. Birjon a tanító mindazon ismeretekkel, melyek teendőinek körébe tartoznak s birjon ezekből annyit, hogy képes legyen a tanításban szabadon mozogni és ne-hogy képzettségének hiányai észrevétessenek. Szükséges, hogy minden tanító elégséges szakirodalmi és gyakorlati neveléseti képzettséggel birjon, melyek nélkül lehetetlen, hogy fogalmakat, gondol atokat és ismereteket adjon vagy fejlesszen, hogy különböző jellemű gyermekek lelkiületére sikeresen hatni képes legyen.

A képzettség hiányából származó kapkodás, rendszertelenség veszélyeztetik a tanítás és nevelés eredményét.

Nem szabad hiányozni a tanítóból az értelmi kellékek egyikének sem, birjon könnyű és élénk értelmi felfogással, tiszta, világos, összefüggő gondolkodással, nehogy csak hossz-as csalódások, elkeserítő élmények árán jusson valódi emberismerethez és életbölcsé-séghez.

Birjon a tanító elmeéllel, helyes ítélő-képességgel, mert csak így lesz képes a leg-czélyszerűbb intézkedéseket elhatározni és ke-resztülvinni, így lesz képes a gyermek lelki-erőit vezetni a helyes uton és visszatartani a helytelen uttól.

Jártas legyen a tanító a szakirodalomban, a mennyiben körülményei engedik, szerezz-e meg a szakirodalom nevezetesebb, hasznosnak elismert munkáit, tanulmányozza azokat, mert a képzőintézetben nyert képzettség még nem elég, sőt nagyon kevés arra, hogy taníthasson és nevelhessen, ott irányeszméket és alap-elveket nyer, neki kell azokat kibővíteni, saját körülményeihez alkalmasokká idomítani.

Egy szóval a tanító kellő és hova-tovább-gyarapodó képzettség nélkül csak béna munkás és a legnagyobb szorgalommal felépített munkája állandó sohasem lesz.

S ha már most a tanító nem bír ama kel-

léekkel, melyek a tanítót teszik, megnyerheti e a családot támogató társul? . . . A szülő látja a tanító tehetetlenségét, nem bízik működésé-nek sikerében s azon igyekszik, hogy elvon-hassa gyermekét ama kezek alól, melyek nem képesek azt vezetni.

b) Igyekezzék a tanító hivatásának magaslatára emelkedni szorgalma által.

Értem itt azt, hogy a tanító hivatalos kö-telmeit lelkiismeretesen teljesítse és önképzé-sén munkálkodjék.

Ne lépjen a tanítói pályára az, a kit csak a kenyérkereset vezet, mert nagyon keserű lesz az a kenyér. Ide lelkesedés kell. E nélkül hitvány bérenczczé válik. Itt az egyhangu mo-tonon munka nem elég, itt nemcsak a tudás-nak, de az érzésnek és lüktető erőnek kell lenni. Érzés, lelkesedés nélkül nagyon hamar lehűl a munkakedv. De ha ezek egyesülnek, nem vethetik szemünkre a henye nevet.

Sohase lépjen a tanító tanítványai közé készületlen, minden nap lelkiismeretesen dol-gozza fel napi tananyagát. Így biztos az ered-mény és nem raboljuk haszontalan kitérések, kapkodások által az oly drága időt. Mi tör-ténnék azon építőmesterrel, ki előre ki nem dolgozott terv nélkül fogna az építéshez?

Inkább több időt töltsön a tanító tanít-ványai között a rendes időnél, mint csak egy perczel is kevesebbet.

Ne csak az észre terjedjen ki figyelme, hanem a szívre is. Ne csak tanítson, de ne-veljen is.

Egyetlen növendékét se tekintse olyannak, a kire nézve haszttalan volna a fáradság, ha ér-zésének s tudásának egyetlen szikraját adhatja is át, adja, ne hagyja magánál meddő tőkének.

Az iskolában csak tanító legyen, hagyja kívül, a mi nem oda való.

A mit ma elvégezhet, ne hagyja holnapra.

Pontatlansága pontatlan tunyaságot szül, már pedig a dologkerülőket nem az iskola neveli, a szülő sem akarja, hogy gyermeke épen az iskolában sajátítsa el oly szokásokat, melyektől megóvni küldte őt oda.

Vegyen részt a tantestületek mozgalmában, szorgalommal olvassa és tanulmányozza a tan-irodalom remekeit és szabad idejének egy részét önképzésére fordítsa. »A jó pap holtáig tanul«, mondja a közmondás.

Nem anyagi jövedelme által szerez a tanító állásának becsülést és tekintélyt, ezért nem fogja őt senki tanítónak nevezni, hanem az iskolájában fapasztalt, az ott feltalálható rend-és eredményért.

Ne ejtse minden nehézség kétségbe, keresse az utat, módot, melyek által e nehézséget le-győzheti. »Segíts magadon, Isten is megsegít«.

Gyengesége visszatetszést, kitartó, lanka-datlan szorgalma elismerést, támogatást fog eredményezni nemcsak előljárói, de a szülők részéről is.

c) Szerezzén a tanító állásának becsület erkölesi élete, példás viselkedése által.

A tanító is csak ember, ő is ki van téve a botlásoknak és ő sem ment minden hibától, azonban ő nem számíthat oly mervü elnézésre, fogatkozásainak olyatén megítélésére, mint a ki más prózaibb munkakört tölt be. Es ez nem is lehet másként. A tanító példaképü lvan oda-állítva az emberek közé, ő olyan fehér lap, melyen szennyfoltnak esni nem szabad. S ha a tanító elég erős szennynélküli példaképül megállani, méltán várhatja, hogy nehéz munkájához a szülők is segédkezet nyújtanak.

A tanító erkölesi élete kifogástalan legyen. S biztosítsa ezt magának mélyen érzett taníthatatlan vallásosság, szilárd erős jellem, hazafias polgári érzület és ténykedés által.

Lássá a szülő a tanító őszinte, mélyen gyökeredző vallásosságát, győződjék meg szilárd, ingatlan jelleméről, hazaszerető érzületéről, legyen szemlélője hazafias polgári tevékenységének; lelje a szülő örömet a tanító mértékletes életében, buzduljon annak példászerű, a szeretet által összetartó családi állapotán. S a nemesen mutatott példa nemes gyümölcsöt terem. Az iskola sikeret koczkaztató szülői behatások megváltoznak, az iskola és szülők kezétfogva munkalkodnak a szép, sohasem múló kincs megszerzésében.

Mit is mondanának a szülők, ha az a tanító, ki iskolájában az isteni tanokat hordja ajakan s az életben pedig azzal az ajakkal gúnyolja hitének titkait s igazságait?

Hogyan is bíznak a szülők zsenge magzatukat arra az emberre, a ki olyan mint a koporsó, mely kívül czifra, tetszetős, de belül telve undoksággal?

Miként remélhetnék a szülők, hogy gyermekeik hithű katolikusokká neveltetnek azon ember által, a ki nem ismer semmit, mi isteni s nem alkalmazkodik egyháza tanaihoz?

Képzettség nélkül a tanító kontár, de ha még a tiszta erkölcsöt is nélkülözi, még létjogot sem követelhet az iskola felszentelt falai között.

Né metyelye legyen a tanító a társadalomnak, hanem a tiszta erkölcsök fejlesztője és erős öre.

Tökeletesítse, gyarapítsa a tanító ismereteit, képzettségének hezagait kitartó szorgalommal pótolja, hivatalos kötelmeit lelkesetléssel teljesítse, de őrizze meg szívének tisztaságát, lehangoltságát, kétségbeesését elűző szent hitét, mocsoktalan becsületét, ingatlan szilárd jellemét, mert ezek szerzik meg neki testet-lelket ölü munkájához a segítő társakat, a szülőket.

Zavaczký István.

(Vége köv.)

Az esztergomi tanítóképző intézet segítő-egyesülete.

Jól eső örömmel konstatalhatjuk, hogy a kilencz politikai megyére terjedő s az elemi népiskola magasztos céljaira szolgáló 1500 tanteremmel ugyanannyi tanerővel rendelkező esztergom-főgyházmegyei tanügy élete fényes multjának traditióhoz méltón minő nagy arányokban kezd kidomborodni, hogy mindenütt versenyre kelve megszerezze magának azt a babért, melyet a nemzeti művelődés és annak kapesan a jólét biztosításának sikeres működéseért ad meg egykor az eseményeket pártatlanul feljegyző Klió.

Sok mindenre ki kellene terjeszkedni, ha csak némi vázlatat reprodukálnám is mindannak, ami a tanügyi élet terén a mi kegyelmes urunk a bibornok herczeg-prímás aegise alatt történt, ki szerető szívének nagy érzelmeit a tanügy iránt mindenütt és mindenkor kitarja, hogy az egyház eme féltett kincsét mindenki javára, minden időre biztosítsa.

Ez a szeretet hatotta át azok szíveit is, kik számtalan tapasztalati tényen okulva, az irgalmasság cselekedeteit tartva vezérelvül, elhatározták, hogy az esztergomi kir. érseki tanítóképző intézetben egy segélyegyesületet alakítsanak, melynek célja az intézetbe járó, jó erkölesi magaviseletű, szorgalmas, de szegény — különösen tanítók gyermekeit — növendékeket élelmezéssel, ruházattal, tankönyvekkel és gyógykezeléssel ellátni; és ezzel egyetemben az egyesület vagyonát annyira gyarapítani, hogy belőle a tanítók háza iránti vágy a közel jövőben megvalósulást nyerjen.

Az alakuló közgyűlés mult hó 21-ikére volt összehíva s mondhatom, a gyűlés sikere teljes garantiát nyújtott az egyesület felállítására s áldásos működésére.

Esztergom szab. kir. város polgárainak a polgármesterrel és a kir. tanfelügyelővel élén színe-java eljött, hogy az ügyet a tanügy iránt viseltető nemes érdeklődésének kíséretében megheszélje s a tanári testület által már előlegesen elkészített alapszabály-tervezetet kellőleg megvitatta letárgyalja.

A gyűlést dr. Walter Gyula kanonok, főtanfelügyelő szépen átgondolt rövid, de velős beszéddel nyitotta meg, mely után a közgyűlés egyhangulag szíve jóságáról ismert gróf Csáky Károly cz. püspök ur ő méltóságát választotta meg az egyesület elnökeül, ki megköszönvén a bizalmat, utalván az egyesület nemes céljaira, az egyesületet megalakultnak nyilvánította.

Az alapszabályok pontjainak alapos megvitattása után felkérített elnök ő méltósága, hogy az alapszabályok megerősítése iránt a kellő intézkedéseket fogantatosítani és azok jóváhagyása után a tisztválasztó gyűlést nyomban összehívni méltóztassék

A közgyűlésnek fényes eredményét tanúsítja, hogy utána rövid időközben ezideig az

egyesület 20 alapító taggal s 46 rendes taggal bir, kik közül dr. Walter Gy. k. főtanfelügyelő 200, Blummenhübel Ferencz kanonok 100 koronával szerepel.

A napokban pedig a következő és a nemes czélt teljesen átkaroló adománylevél érkezett nagys. és főtisztelendő dr. Walter Gyula kanonok és főegyházmegyei főtanfelügyelő urhoz:

„Mint a budapesti kir. kath. férfi- és tanítónő-képezdek egykori igazgatója és tanára szemtanuja voltam azon nyomornak, melylyel a tanítóképző tanfolyamát látogató növendékek küzdöttek.

Benső örömmel lehet üdvözölnöm nagyságod korszerű indítványát, mely az Esztergom érseki férfitanítóképző segélyegyesület megalakulásával hasonló bajon lendítve, több tanulóknak a tanfolyam látogatását és azoknak nagyobb számban való kiképeztetését lehetővé teszi.

E czélból a fennemlített segélyegyesületi tagok soraiba mint alapító lépvén, törzstőke fejében ide zárok *egyezer (1000) koronát készpénzben*, melynek évi kamatai az egyesület czéljaira fordítandók. Isten áldását az egyesületre kívánva, szívélyes üdvözléssel és testvéri szeretettel vagyok: Esztergom, 1897. decz. 4. Nagyságodnak Krisztusban rokona, Pellett József b. cz. püspök, esztergomi kanonok.

E gyönyörű levél egész valójában magában hordja kommentárját. Csak nemrégiben is 2000 koronát áldoz e nemes szív az esztergomi tanítóképző-intézetre s most újból nyilvánítja a tanügy iránt igaz szeretetét. Áldja meg érte a jó Isten! Mi a magunk részéről kegyelettel emlékezünk meg jötevőinkről s ezen kegyeletet tanítványainkban és utódainkban is ápolni meg nem szününk.

Szabadjon felemlítenem, hogy az alapító tagsági díj 50 koronában van megállapítva, mely tetszés szerint vagy egyszerre, vagy ötévi részletekben lesz fizetendő; a rendes tagsági díj 2 korona; a pártoló tagdíj 1 koronában van megállapítva.

Már most elgondolom, hogy a nagy kiterjedésű egyházmegyében az egyesület és az egyesület iránt érdeklődő nemes ember- és tanügybarátok 100 alapítót toborzanának, s ha a megyében tényleg létező 46 tanítói kör mint alapító s az 1400 tanító közül fele mint rendes, fele pedig mint pártoló tag lépne az egyesületbe s azonkívül ki-ki az egyszerűtől áthatva különféle adományokkal gazdagítaná az egyesület czéljait: Istenem! minő hamar felépülhetne az Esztergom főegyházmegyei róm. kath. tanítók háza, melynek hiányát oly sok szegény tanító fájó szívvel érzi.

Esztergom-egyházmegyei kartársak, a czél kitűzve, az egyesület megalakulva, tőletek függ, hogy az ügy a közel jövőben diadalra jusson.

Bertalan Vincze.

VEGYESEK.

Wlassics minister kitüntetése. A király Ö Felseége dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi ministernek az első osztályú vas-koronarendet adományozta.

A nagyváradai biboros püspök karácsonyi ajándéka. *Schlauch* Lőrincz, Nagyvárad biboros püspöke az ez évi karácsonyi ünnepek alkalmával sem feledkezett meg a humánus egyesületekről, melyeket a rendes adományokon kívül minden évben karácsonyi ajándékban is részesít. A biboros püspök ezer forintot adományozott a következő czelokra: A szent Orsolya zárda részére 100 frtot, a Szent Vincze-intézet részére 100 frtot, az Ujvárosi Immaculata-intézet részére 100 frtot, a váradvelencei irgalmas nővéreknek 100 frtot, a papnevelő-intézetnek 100 frtot, a Szent-József-intézetnek 100 frtot, a Bölcsőde-egyletnek 100 frtot, a Biharmegyei Nőegyletnek 100 frtot, a Tanítóképző-Intézetnek 50 frtot, az Erzsébet-leányárvaháznak 50 frt.

Ötvenhárom évig kántortanító. *Bassó* Gábor lőrinczi kántortanító 72 esztendővel a vallain a napokban vonult nyugalmába. 53 évig volt kántortanító és nyugodt lélekkel tekinthet vissza becsülettel megfutott nehéz pályájára.

Pályázati hirdetés. A »Sopronvidéki róm. kath. Néptanítóegyesület« a következő tétel kidolgozásra hirdet pályázatot: »*Hogyan járjon el a tanító azon tanulókkal, kik szellemi tehetségük gyengesége, vagy értelmi fejlődésük hátramaradottsága miatt a többiekkel lépést tartani nem tudnak?*« A legjobb dolgozat jutalma 30 korona, a másodiké 20 korona. Pályázhat minden egyesületi tag. A magyar vagy német nyelven irt jeligés pályamunkák legalább 1 $\frac{1}{2}$, és legfeljebb 2 $\frac{1}{2}$ irott ivre terjedők legyenek és a lepecsételt, a szerző nevét magában rejtő jeligés levélkével együtt 1898. junius hó 15-ig az egyesület elnökéhez, Rohn Nándor, kath. el. isk. igazgatóhoz Sopronba küldendők. Sopronban. az 1897. évi deczember hó 13-án tartott választmányi ülésből: *Rohn Nándor*, s. k. elnök. *Lehner Mihály*, s. k. jegyző.

RÖVID HIREK. *Hódolás a királynak.* A tíz szobor ünnepét deczember 8-án ünnepelte meg Nagyzerind katolikus népiskolája. Az iskolás gyermekek reggel zászlók alatt vonultak a templomba, a hol Bán József lelkész magyarázta nekik a királyünnep jelentőségét. A templomból az iskolai terembe vonult az ifjuság. Itt Szabó József tanító beszélt a tíz szobor alakjairól, a növendékek pedig elénekelték a Hymnuszt és a Szózatot, azután királyt és hazát éltetve eloszlottak. — *Jótekonyság.* Szatmári püspök ö méltósága a közpungui esperesi kerület iskolái számára Magyarország fali nagy térképét 3 példányban, Európa fali nagy térképét

1 példányban, földgombót 3 példányban, méterminták táblázatát, Steinberger falitáblát az abc tanulásához, számológépet 1—1 példányban és 60 ó- és új szövetségi képet 3 példányban volt kegyes ajándékozni. Özveggy Várady Károlyné sz. Török Etelka grófné pedig a tibai iskolának »Biblia képekben« cz. gyűjteményt ajándékozott, mely nagylelkű adományokért forró köszönetet mond Csechiczky József, ker. esp. tibai plebános. — *Az esztergomi tanítóképző segélyegyesülete.* Magasztos cél valóztatására gyűlt össze Esztergom értelmisége dr. Walter Gyula kanonok, irodaigazgató és főtanfelügyelő meghívására november hó 21-én. E napon alakult meg az esztergomi kir. érseki tanítóképző segélyegyesülete. Az egyesület elnökévé Walter Gyula dr. főtanfelügyelő ajánlatára gróf Csáky Károly v. püspök választatott meg. Az egyesület alapító tagjai lettek kétszáz koronával dr. Walter Gyula, 50—50 koronával dr. Csernoch János, dr. Rosszival István, gr. Csáky Károly, Vargyas Endre, dr. Klinda Teofil, Mattvasovszky Lajos, Némethy Lajos, Számord Ignác, Guzsvenitz Vilmos, Keményfy Kálmán, dr. Rapcsák Imre, Frey Ferencz, Obermayer György, Leitgeb János, Philipp Konrád, dr. Fehér Gyula, Malina Lajos, Reviczky Gábor és Kaán Károly. A nemes törekvő egyesület alapító tagsági díja 50, rendes 2 frt, pártóló tagság díja 1 korona. — *Iskolamegáldás.* A pozsonymegyei Böös községben tizenöt ezer forintnyi költséggel emelt katolikus népiskolát e napokban avatták föl nagy ünnepélyességgel. Az ünnepély hálaadó istentisztelettel vette kezdetét, mely után Haskó József ker. esperes az impozáns méretű, gyönyörű iskolát megáldotta. Az ünnepi beszédet Huszár István, a község általános szeretetének örvendő plebánosa tartotta, kinek legtöbb érdeme van az iskola megalkotásában. Az ünnepélyen óriási intelligens közönség vett részt, köztük Plachy B. kir. tanfelügyelő, Pirk F. megyei főügyész, Némethy Dezső főszolgabíró és igen sok lelkes jegyző és tanító a vidékről, kik mindannyian Huszár plebános kitünő vendégszeretetét élvezték. — *Meszlényi Gyula* szatmári megyés püspök legutóbb kibocsátott körlevelében elrendelte, hogy a joghatósága alatt álló iskolákban a tíz szobor felállítását elrendelő királyi elhatározás emlékeztetésére fényes ünnepséget rendezzenek, gondosan egybeállított sorrenddel. — *Intézeti ünnepély.* Az ungvári kir. gör. szent kath. k. tanítóképzőintézet házi kápolnája felszentelésének évforduló ünnepé folyó hó 3 án folyt le szép közönség részvétele mellett. Az intézet kápolnája s folyója az alkalomból csinosan volt feldíszítve. Az ünnepi sz. misét a kápolnában Dolinay Miklós kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő fényes segédlet mellett végezte. Az alkalmi sz. beszédet a sz. Mária iránti tiszteletéről dr. Hadzsega Bazil theol. tanár mondotta, szépen domborítva ki a szűz Anya tiszteletének szükségességét. A sz. mise végén a cselebráló kanonok ur éllette a pápát, a királyt, megyés püspökünket és a tanítóképző ifjuságát és előjáróságát. Mise után a tanári tanásteremben számosan gyűltek össze, hogy helyet foglaljanak a terített asztal mellett. A villasreggelit a jelen voltak a legjobb hangulatban költötték el. A dejeuner fölött élteve lettek a főtanfelügyelő ur, az ünnepi szónok, a tanítóképző tanári testülete, élén az igazgatóval, az assistentia stb. A dejeuner ideje alatt az ifjusági zenekör dalárda több szép énekdarabot adott elő kellő precizitással. — *Nyilvános köszönet.* A Szent-István-Társulat elnöksége a somogy-miháldi (veszprémi egyházmegye) róm. kath. népiskola szegénysorsu növendékei részére iskolakönyveket adományozott, a miért úgy a maga, mint a szegény szülők részéről a legmélyebb köszönetét fejezi ki Buzásy László néptanító, iskolaszéki jegyző.

Szerkesztői üzenetek.

T. G. Jászó. A kath. tanítók országos bizottságának megerősítése rövid idő kérdése. Működését nyomban megkezdi. A katolikus tanítók első nagygyűlésé-

nek *Emlékkönyve* is készül. A karácsonyi szünete után nyomdai munka alá kerül s rövid időn belül készlen áll. Üdvözlét. — *Többeknek.* A Széchenyi-Kollonics-féle ösztöndíjra vonatkozólag még mi sem szerezhetünk kellő információt, a válasz ezért késik. A legközelebbi számban tüzetes értesítést adunk az egész alapról. Ebből ki-ki megkapja a várt felvilágosítást. — Cs. J. Ada. Köszönet az üdvözlétért. Az ügyet tanulmányozás végett átadtam egy ily dologgal foglalkozó hivatalnok munkatársunknak. Véleményét tudatom még ez évben. Viszont, üdvözlét. — F. J. Nagy-Ecsed. A föld ügyében csak akkor tehetne valamit, ha az iskolaszék elnökét is megnyerte törekvéséhez; különben megjegyezzük, hogy altanítói jövedelemből 7½ hold földet egyszerűen a jegyzői dotációhoz csatolnia jogtalan eljárás volt. Az akkori hitközségi elnökek kellett volna ez ellen tiltakozni és az elbírás ellen óvást emelni. Ön a mai állapotra választatott meg; de mindamelllett is a kath. tanügynek tesz szolgálatot, ha a kántortanítói javadalom nagyobbítása céljából ez igazságos ügy lebonyolítása végett támogatásért az egyházmegyei főtanfelügyelőséghez, illetve az egyházmegyei hatóságokhoz kérelmez. 2. A második tantermet nem kötele fűtőanvaggal ellátni. Ez ügyben is forduljon kérelemmel az iskolaszék határozatával szemben az egyházmegyei főtanfelügyelőséghez. — Z. A. Pozsony. Késve ugyan, de megjelent. Már meg is harapdálta érte — egy jól »Figyelő« katolikus. Intézkedtem. Üdvözlét. — V. N. Igló. Közlésre vár. Az iskolaszék által kiállított bizonyítványra 50 kros bélyeg szükséges. Ha jegyzőkönyvi kivonat alakjában igazolja a tényt, akkor mint mellékletre 15 kros bélyeget tessék ragasztani. — H. F. 1. Szolgálati éveit elveszítte. 2. Nyugdíjjogosultsága megszűnik, mert önként távozott az állásról. 3. Még állami tanító is elveszíti a tanítói pályán töltött éveket. 4. Az 1885. XI. tvczikk 9. és 23. §-sai csak oly egyénekre alkalmazhatók, kik a közszolgálat érdekében helyeztetnek át egyik foglalkozási körből a másikba. Sajnos, hogy a 4. középiskolát és a tanítóképző 4. folyamát elvégzett tanító évek mulva arra a gondolatra kell hogy jusson, miszerint a 4. középiskolai kvalifikáció talán jobb sorsot biztosíthat, mert az irnokból lehet iktató, irodavezető stb. Ezért nem értjük mi azt az okatlan törekvést, a mit a tanítóképzés reformja terén tapasztalunk. Hat középiskolai előtanulmány avagy érettségi, a tanítóképző kurzusai — és 3—400 forint minimum. A magasabb kvalifikáció emeli a tanító-
nak erkölcsi értékét, ez tény, de ha ezzel nem halad párhuzamban az anyagi ellátás javítása, akkor a magas képzettség az önsorsával való elégedetlenség gyilkos, emésztő mérgét olja a tanító-szív-kbe. Hej pedig, de messze van az ily tanítóktól az igaz hivatásszeretet. — „Pusztainak“ 1. Az iskolát nem szüntetheti be, iskolának kell lenni, bárki tartja is fenn. 2. Az iskola az 1868. XXXVIII. törvények értelmében nyilvános, mert magánosok is tarthatnak fenn iskolát. 3. Az ötödéves korpóléokra, mint rendszeresen alkalmazott és nyilvános iskolánál működő tanítónak — tekintet nélkül arra, hogy jelenleg a törvényes minimumnál nagyobb fizetést élvez, teljes joggal reflektálhat. — L. J. Rudobánya. Csak a szünetek alatt. Üdvözlét.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Pályázatok.

Esztergomi érseki megye.

A komárom-tarjáni róm. kath. magyar-német tannyelvű népiskolához egy okl. osztály-tanító kerestetik. Pályázati határnap f. év december hó 30. Évi fizetés: polgári év szerint számítva 300 frt a hitközségtől havi részletekben, egy negyed holdnyi kertiletmény 5 frt, ismétlő iskola tartásáért 10 frt. Államsegélyt kéretett 400-ig való kiegészítésére. Mely megígértetett. Lakása az iskola-épületben egy tisztességes padlózott szoba bu-

torzattal és fűtéssel. Az állomás 1898. évi január 2-án elfoglalandó. Kivánatos, hogy a megválasztott, szükség esetén a kántoriakban is segédkezék. Tarján, posta hely, 1897. december 15. **Toecsek János** pleb., elnök.

A **daesókeszi** (Hontmegye) kántortanítói állomásra december hó 30-ára pályázat hirdetik. Javadalmazása: lakás 2 szoba, konyha, kamra, istálló, pincze és gyümölcsös kert, 3 kath. hold szántóföld, a melyet a hívek művelnek és trágyáznak. Párberből 23 pozsonyi mérő rozs. Borpénz 35 frt. 6 öl fa, tandij 50 frt, ismétlő oktatásért 10 frt, tanulmányi alapból 7 frt, hitközségtől 40 frt 02 kr., 8 mm. széna, stóla 10 frt. Folyamodványok az iskolaszékre czimezve, főtisztelendő **Bakos János** esperes-tanfelügyelő urhoz Óvárba (Nógrádm., u. p. Szklabonya) küldendők.

A **balassagyarmati** róm. kath. népiskolánál — állami segély mellett — 2 ujonnan szervezett tanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazás: 400—400 frt államsegély és 120—120 frt lakpénz a hitközségtől. Pályázhatnak okl. róm. kath. tanítók. A kérvények az iskolaszékre czimezve, 1898. év január 6-ig, alulírt elnökhöz küldendők. A zene- és kántori teendőkben jártasok előnyben részesülnek. Az állomások 1898. év február 1-én elfoglalandók, **Hottovinszky Károly** esperes-tanfelügyelő és iskolaszéki elnök.

Mártonfalvai róm. kath. magyar-tót ajku tanítói állomásra december 28-ára pályázat hirdetik. Tanulók száma 20—30. Jövedelem: szántóföld, tandijból és községtől összesen 143 frt, államsegély 157 frt, 400 frtig kiegészítés kilatásban. Kérvények **Vincze Károly** esperes urhoz küldendők Nagy-Hindre u. p. Verebély, Bars-megye.

Bessenyőn (Heves) róm. kath. kántortanítói állomásra ezenel pályázat nyitattik. Jövedelme: 1. A költség pénztárából évnegyedenként fizetendő évi 630 frt. 2. 2400 ööl szántóföld használata, melynek adóját és illetékét maga fizeti. 3. A felső szárazbeói tanyákról körülbelül 16—18 véka gabona és egy véka után 10 kr. 4. Miscalapítványokból 50—60 frt. 5. A canonica visitató és erseki rendelet által szabályozott stóladjak körülbelül 200 frt. 6. Segéd tartás czimén évi 120 frt, havonként fizetve. 7. Két szoba, konyha, kamra, segédszobából álló lakás és istálló, házikerttel. A megválasztott kötelessége: segédül osztálytanítót tartani, ki azonban csak a tanítást vezetheti, melyre is csak ez esetben kapja a 120 frtot. Továbbá a kezdő leányosztályt vezeti, a segéd tanító lelkiismeretes ellenőrzése mellett az összes kántori teendők kifogástalan elvégzése, az évi népszámlálás teljesítése s végül az egyházi ének tanítása az iskolaszék által meghatározott időben és órákban. Pályázók kérvényeiket felszerelve legkésőbb 1898. év január 6-ig ft. **Szűcs József** plebános, elnökhöz küldjék. A proba pedig 1898. január 11-én d. e. 12 órákor fog megtartani.

Egri érseki megye.

A **kaáli** róm. kath. népiskolánál tanítói állomás betöltendő. Fizetés 400 forint és jó lakás. Kötelesség: fiuk haladó osztályát tanítani, templomba vezetni, ott reajok felügyelni; ismétlő oktatást, esetleg a gazdasági irányut is teljesíteni; a népiskolai könyvtárt és faiskolát szabályszerűen kezelni. Okleveles tanítók kérvényeiket folyó évi december hó 29-ig küldjék be. Kaál (Heves-megye). **Csekó Gábor**, iskolaszéki elnök.

Ladbessenyői róm. kath. kántortanításra 1898. január 2-ra pályázat hirdettek. Jövedelme: 1. tandijból átlag 25 mindennapi és 12 ismétlő iskolás után 25 véka gabona, 25 csirke, 250 tojás és 12 frt. 2. Stólából 5 frt. 3. Párberből 35 véka gabona és 7 frt. 4. Egyházmegyei alapítványi hivataitól 156 frt 24 kr. 5. Államsegély 39 frt. 6. 11 kat. hold szántóföldnek haszonélvezete munkáltatás nélkül. 7. 3 marhára legelő-illetőség. 8. Egészen új lakása két szoba, konyha és kamrából áll udvarral, kerttel és istállóval. Az állomás a legközelebbi jövőben tetemesen megjavul azzal, hogy a parochiális három holdnyi gyümölcsös és kert a kántortanító tulajdonába megy át. Személyesen jelentkezők esetleg előnyben részesülnek. A kellően felszerelt folyamodványok

Hattyár Endre lelkészhez küldendők. U. p. Szendrő-Lád, Borsodmegye.

Kalocsa érseki megye.

Bács-Martonoson leköszönés folytán a kántori állomás üresedésbe jöven, annak betöltésére ez évi december 30-ik napjáig pályázat hirdetik, amely napon a reggeli 9 órákor kezdődő próbaorgonálás és énekülés után a választás is megtörténik. Az állomás javadalma: a) minden házaspár (mintegy 750) után 1 véka buza és 6 krajczár. b) Több mint 4000 lélek után stóla-illeték s a bucsuztatásért versenkint 10 kr. c) A községtől járó fűtési való fa és nád helyett 58 frt. d) A templom pénztárából örökös misék után 35 frt. ostyasütésért 5 frt. e) községtől szabad lakás, mely két szobából, konyha, kamara, istállóból s házikertből áll. Az állomás 1898. évi január 1-én lesz elfoglalandó. A részletes kántori teendők a plébánia-hivatalban a pályázat napján vagy előbb is elolvashatók. A pályázónak tanítói oklevéllel is keil bírnia, s a megválasztandó kántor a tanítót betegség esetén díjtalanul helyettesíteni köteles. A folyamodványok a martonosi róm. kath. hitközségi képviselőre czimezve ft. **Habram János** esp.-plebános és hitközségi elnök urhoz Bács-Martonosra küldendők.

Csanádi egyházmegye.

A **simonyifalvai** (Aradm.) róm. kath. iskolánál, melynek államosítása folyamatban van, a kántortanítói állás megüresedvén, ezenel pályázat nyitattik. Jövedelme: 480 frt. 6 öl fa beszállítva, kert, legelő, 2 szoba, konyha, kamarából álló lakás és 1400 lélek után megfelelő stóla. Kötelessége: az egyesített III—IV. osztály vezetése, ismétlő iskola és az összes kántori teendők végzése. Államosítás beálltával a jövedelem: az állam részéről 400 forint, a hitközség részéről fentiek megváltása czimén 130 frt, lakás és stóla. Kellően felszerelt kérvények december hó 23-ig alulírotthoz benyújtandók, mely napon délután 2 órákor próbaorgonálás leend, melyre a pályázók megjelenni kéretnek. Nős előnyben részesül. **Wörler Péter** lelkész, iskolaszéki elnök.

Győri egyházmegye.

A kath. népiskolánál egyik osztálytanítói állás megüresedett. Pályázati határidő szept. 22-ike. Fizetés: 400 frt és butorozott szoba. Az állás azonnal elfoglalandó. **Sopron-Rákos**, 1897. december 6-án. **Kuresy János** plebános. 2—2

Munkácsi gör. kath. egyházmegye.

A **máramaros-urmezői** g. kath. éneklésztanítói állomásra pályázat hirdetik. Jövedelme: 2 szobás lakás melléképületekkel, párber 50 v. málé, 9 hold szántó, 6 hold kaszáló, stóla 40 frt, 30 szekér fa, községtől 180 frt, államsegély 100 frt, összesen 400 frt. A pályázó okleveles éneklésztanítók felhivatnak, hogy felszerelt kérvényeikkel f. évi december 28-án Urmezőn az iskolában megjelenni sziveskedjenek. **Jenkovszky**, ker. esperes.

Nagyvárad egyházmegye.

Pályázat **Bucsa** pusztán — Békés-megyében — osztatlan, vegyes róm. kath. iskolához okleveles kántortanítói állomásra. Fizetése: 400 frt, évnegyedenként előre fizetve, két szobás lakás, konyha, kamra, pincze, házikerttel. Jó éneklőhang szükséges, mert mint kántor is működik s 300 hívó után stólára számíthat. Köteles: vasár- és ünnepnapokon a népet a közös ájtatosságban vezetni az ily alkalommal templomul is szolgáló tangeremben. Tannyelv magyar. Családos ember előnyben részesül, személyes megjelenés kívánatos. Okmányok december 26-ig betérjesztendők **Szabó Sándor** szeghalmi róm. kath. lelkészhez, állomás elfoglalandó 1898. január 2-án. Fűtésre szalmát kap.

Nyitrai egyházmegye.

A **rjecsniczai** róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetik. Evi jövedelme: különféle czimeken 456 frt 20 kr., azonkívül 7 hold szántóföld, kert, két szoba, konyha, éléskamra, gazdasági épületek. Pályázhatnak magyar-tót nyelvben képesített okl. tanítók és

zenében jártasok. Határidő: t. évi december 28-ára folyó
mólványok küldendők be alulírtokhoz. Rjecmeczán,
1897. december 5. Kmoszkó János iskolaszéki elnök.

Pécsi egyházmegye.

A tolna-mőzsi róm. kath. iskolaszék egy 500 frtal
javadalmazott osztálytanítói állásra pályázatot nyit.
Megjegyzendő, hogy a megválasztott a jelzett fizetést
— bizonyos körülményeknél fogva — csak 1898. szept.
1-jétől kezdve élvezi, míg a folyó tanévben a kántor-
tanítótól havi 15 frtot és teljes ellátást nyer. Felszerelt
kérvények december hó 25-ig az iskolaszéki elnök-
séghez küldendők. Tannyelv magyar-német.

Hanthon (Tolna) a róm. kath. kántortanítói ál-
lomásra január 13-ig pályázat hirdetettik. Javadalma:
készenben a hitközség pénztárából 80 frt és 20 frt
két hold föld megmunkáltatása czimén = 100 frt. Pár-
bér 10—12 frt, 10 mérő buza és 30 mérő rozs, melyet
az előjáróság szed be és szolgáltat át a tanítónak =
120 frt, stóla 15 frt, 6 hold szántóföld = 72 frt. Összes
földjeire a hitközség ingyen khoratja a tanító udvará-
ban felgyülemlett trágyát, 1109⁰ól rét. A hitközség ka-
száltatja, összegyűjti a szénát, sarjút és haza bordingja
a tanító udvarába = 40 frt, 6 öl fa udvarba szállítva,
melyből a tanterem is fűtendő = 60 frt, ostryasütésért
3 frt. Első osztályú beltélek és veteménykert = 20 frt.
Összesen: 440 frt. Kötelmek az összes kántori teendők
elvégzése. Tannyelv német-magyar. Személyes megjele-
nés és próba-énekítés ajánlatos. Kérvények az apari
plebániára (Tolna) intézendők.

Rozsnyói egyházmegye.

A nógrád-pilisi róm. kath. kántortanítói állásra
decz. 28-iki határnappal pályázatot nyitok. Javadalma:
a hívek által munkalendő 10 hold szántóföld, melynek
haszonélvezete pénz, stóla, tandij, fa, terményjárandó-
sággal együtt 202 frt 25 kr., 197 frt 75 kr. államszegély
kérelmezve. Van kényelmes lakása, konyhakerttel, mel-
léképületekkel. Pilisen (posta Rapp), 1897. december 6.
Dráveezky Kaimán plebános 1—2

Szepesi egyházmegye.

Szadeklubovári róm. kath. tanítói állomásra pá-
lyázat. Jövedelme: Ó Lubló várostól 50 frt, párbér fe-
jében 40 frt, tandij körülbelül 30 frt, két hold szántó-
föld élvezete, melynek f. évi bérlete 30 frt, 12 öl hasábra
házhöz szállítva, melyből a tanterem is fűtendő, értéke
48 frt, állami segély 238 frt, stóla 3 frt. Azonkívül helybeli
grófi uradalomtól segély van kilátásban. Lakás természet-
ben. Kötelessége: osztatlan mindennapi és ismételő iskolát
vezetni. Pályázhatnak okl. róm. kath. két nyelvben jár-
tas férfitanítók. Orgonálás nem kívántatik. Pályázók
kérvényeiket az iskolaszékhez czimezve 1898. január
hó 8-ig főt. Csumitta János ker. tanfelügyelő urhoz
küldjék.

Váci egyházmegye.

A segédtanítónak itt helyben önállóvá történt meg-
választása folytán az issaszeghi róm. kath. segédta-
nítói állásra pályázat hirdetnek. Fizetése: 300 frt, 8
köbméter fa és tisztességes lakás. A megválasztott szép
melléjövdelemre bizton számíthat. Kilátásban van,
hogy az állás a jövő tanévben fizetésemeléssel önálló-
sítottatik. Kötelessége: a mindennapi iskola 1-ső és az
ismételő fiuk osztályát tanítani, s a kántortanítót aka-
dályoztatása esetén helyettesíteni. Kérvények az isko-
laszékre czimezve január 3-ig nyujtandók be. Az áll-
lás azonnal elfoglalandó. 1—2

To-Aimásra (Pestm.) halálozás folytán május
végig tanító-helyettes kerestetik. Fizetése: havi 25 frt
és egy szobás lakás. Köteles a mindennapi fiu-iskolá-
sok III—VI osztályát tanítani. Oklevél nélküliek is jö-
hetnek. Az állás mielőbb elfoglalandó. Porubszky
József iskolaszéki elnök, plebános.

A pusztá-berkii róm. kath. kántor-tanító állásra
pályázatot hirdetek. Javadalmazása: szabad lakás, 1000⁰
ól kerttel, 5 hold szántóföld, 2 hold rét, iskolafűtés és
fa-illetmény czimén 50 frt, párbér zsellérektől 1 véka
rozs, 25 kr., tandij 8—10 frt, államszegély 242 frt. Ok-
leveles nőtlen pályázók kérvényeiket december 26-ig

alulírtokhoz nyujtsák be. Borsos-Berénbe, (Nógrádm.) 1897.
december 7. Lengyel Imre iskolaszéki elnök. 2—2

Ujkécskén (Pestm.) egy vegyes osztályú tanítói
állomás megüresedvén, erre f. évi december 31-ig be-
zárólag pályázat hirdetettik. Az állomás évi jövedelme
400 frt, a mely összegben a lakbér és 1, holdnyi kert
is bebefoglaltatik. Okleveles tanítók köllőleg fölserelt
kérvényüket a fent jelzett napig alulírt iskolaszékhez
nyujtsák be. Zeneértők szép melléjövdelemre tehet-
nek szert. Ujkécskén, 1897. december 11-én Az isko-
laszék.

Veszprémi egyházmegye.

A síófoki róm. kath. iskolánál a másodtanítói ál-
lomásra pályázat nyittatik december 31-iki határidő-
vel. Javadalma: 400 frt, havi részletekben polgári évre,
butorozott szoba fűtéssel és tisztogatással. Kötelessége:
az I, II és III. egyesített osztályt tanítani, a IV—VI.
osztályban a világi éneket és tornát vezetni, a kántor-
ságban segédkezni szükség esetén, vagy a kántortanító
távollétében önállóan végezni, az ismétlők egy részét
oktatni. Folyamodványok az iskolaszékhez czimzendők.

Vaszari plébániához tartozó takácsii fiokhitközség
kántortanítói állomásra december 29-re pályázat hir-
detettik. Jövedelme 305 frt. rug. Tannyelv magyar.
Lakása új, cserepes. Horváth Antal esperes-plebános.

Ajánlkozás.

Pozsonymegyei 750 fites kántortanítóságotat ha-
sonlóval megcserelem. Levelek »Csere« posterestante
Pozsony-Csakányra küldendők. Válasz azonnal adatik.

Szerény igényű róm. kath. vallásu nevelőnö keres-
tetik egy kis leányka mellé, ki a kézi munkára is taní-
tána. Fizetése havonta 10 frt és ellátás. Lakása a
szomszéd épületben. Rákó, u. p. Szilas, Abauj-Tornam.
Kardos Bertalan. 1—2

Rum, finom likőrök,

mézbor és mézlikőr

bárki házi használatra hideg uton minden készülék
nélkül kitűnő minőségben előállíthat.

Dugók, Gummitömítők. — Minden borbetegség elleni szerek.

Kezelési könyv és árlap ingyen.

WATTERICH A., BUDAPEST.

5. dohány-utca 5.

ALAFITTATOTT 869.

Orgona-építési műintézet.

RIEGER TESTVÉREK

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szil.)
cs. és kir. udvari orgona-gyáranak fiókja.
Legolcsóbb arakon kiváló orgonákat szállí-
tának.

A czég 23 évi fennállása óta

540 új orgonát

épített, melyek közül 186 esik Magyarországra,
a többit Norvégiába, Németországba, Ro-
maniába, Orosz-, Olasz- és Törökországba
szállították.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Budapest, Buschmann F. könyvnyomdája. (Harisch-bazár.)